

[Finansministeren.]

skønnes nu for indeværende år at ville andrage ca. 4 000 mill. kr., hvilket er ca. 240 mill. kr. mere end året før — i dette tal er indregnet tiltrådte og forventede tillægsbevillinger. På finanslovforslaget er de samlede udgifter budgetteret ca. 65 mill. kr. højere end i år, men jeg anser det for sandsynligt, at stigningen kan blive noget større; bl. a. må vi regne med, at der i det ny finansår vil komme dyrtidstillæg til tjenestemænd, arbejdere og rentemodtagere.

Som allerede nævnt er der som helhed tale om en stærkt aftagende stigningstakt i statens udgifter — en tendens, der er så meget mere fremtrædende, når man ser den på baggrund af de foregående finansårs stærke udgiftsstigning; fra 1950—51 til 1951—52 steg udgifterne således med 500 mill. kr. og i hvert af de to følgende år med omkring 350 mill. kr., medens vi nu kun venter en stigning på ca. 65 mill. kr.

En væsentlig årsag til denne stabilisering af statsudgifterne er, at forsvarsudgifterne efter de i juli og september i år truffne beslutninger ikke vil stige så hurtigt som i de foregående år. Forsvarets samlede drifts- og anlægsudgifter — inklusive de på de civile budgetter opførte beløb — vil for indeværende år antagelig blive ca. 940 mill. kr. eller omkring 75 mill. kr. mere end sidste år. På forslaget er for det kommende år opført en udgift på omkring 980 mill. kr., men jeg skal iøvrigt ikke komme nærmere ind på forsvarsudgifternes omfang, men blot henviser til forsvarsministerens redegørelse her i tinget den 20. oktober.

Væsentlige besparelser er endvidere efterhånden opnået gennem afviklingen af næsten alle tilskudsordningerne. Endnu i 1952—53 udgjorde tilskuddene næsten 190 mill. kr. I 1953—54 blev beløbet noget over 100 mill. kr., og for indeværende finansår bliver der kun tale om udgifter til mælketilskud, som anslås til henved 35 mill. kr.

De øvrige civile driftsudgifter skulle med omkring 2 600 mill. kr. i indeværende år blive 160 mill. kr. større end i fjor. Efter finanslovforslaget skulle de til næste år stige med yderligere ca. 75 mill. kr., men det kan som nævnt ikke undelukes, at forøgelsen kan blive lidt større.

En væsentlig del af disse forøgelser skyldes lønforhøjelser til arbejdere og tjenestemænd

samt øgede udgifter til sociale formål som følge af væksten i antallet af rentemodtagere og forhøjelsen af ydelserne. Jeg vil anslå, at de højere lønninger og pensioner forklarer henved 70 mill. kr. af udgiftsstigningen og de øvrige sociale udgifter et omtrent tilsvarende beløb. En overvejende del af den øvrige stigning i udgifterne skyldes, at refusioner og tilskud til kommuner og institutioner ofte først kommer til udbetaling med et eller to års forsinkelse.

Som helhed er det derfor kun en mindre del af den samlede udgiftsstigning, der skyldes en udvidelse af statens aktivitet. Jeg kan her nævne, at de i 1950, 1952 og 1953 til teknisk forskning og produktionsfremmende foranstaltninger hensatte beløb nu er ved at komme til udbetaling; det drejer sig dog kun om en stigning på godt en halv snes millioner. Endvidere er der fortsat nogen opgang i statens udgifter vedrørende Grønland. For indeværende år vil jeg anslå de samlede udgifter hertil — indbefattet nyanlæg og udlån — til omkring 65 mill. kr.

Om budgetteringen af driftsudgifterne for 1955—56 skal jeg iøvrigt kun tilføje, at der er vist den største tilbageholdenhed. Der er ikke optaget større nye bevillinger på forslaget, og det er fortsat regeringens opfattelse, at sådanne bevillinger ikke bør gives, uden at der skaffes dækning gennem øgede indtægter eller besparelser på andre områder.

Statens civile anlægsudgifter — herunder tilskud til veje og andre nyanlæg — har i de senere år været i stærk stigning, idet man har måttet gennemføre en række investeringer, der blev udskudt som følge af krigen, ligesom der er anvendt stigende beløb til udbygning af vejnettet.

For indeværende år vil jeg anslå, at de samlede anlægsudgifter bliver ca. 60 mill. kr. større end sidste år. Af stigningen vedrører ca. 30 mill. kr. øgede udgifter fra vejfondene og ca. 20 mill. kr. større nyanlæg under statsbanerne, navnlig til udvidelse af færgkapaciteten.

En række påtænkte statslige bygge- og anlægsarbejder blev som bekendt stillet i bero i sommer, og stigningen i disse udgifter er derfor ikke blevet så stor som planlagt. Endvidere blev en række andre arbejder med statstilskud reduceret, men denne